

In onze serie over neushoornverzorgers in de dierentuin, spraken wij met Robrecht De Messemaker, neushoornverzorgster in Dierenpark Planckendael in Muizen (Mechelen) België.

In 1956 werd het landgoed Planckendael aangekocht door de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen en korte tijd later opende het park zijn deuren voor het publiek. Aanvankelijk was de belangstelling niet zo groot. Na een herstructureringsplan door de K.M.D.A. in 1985 kreeg Planckendael meer middelen en werd verder uitgebouwd tot een jong, ruim en open wandelpark met grote dierenperken.

Het park is een perfecte aanvulling bij de Antwerpse Zoo. De beide dierenverzamelingen vullen elkaar aan, zodat je beide parken kunt bezoeken zonder de indruk te krijgen tweemaal hetzelfde te zien.

In Dierenpark Planckendael hebben ze Indische neushoorns en bij het buitenperk ontmoeten we verzorger Rob. Hij heeft zojuist zijn praatje gehouden over de neushoorns en mensen kunnen vragen stellen. Ondertussen smeert hij met een borstel de neushoorns in met olie.

Rob werkt al sinds 1989 in Planckendael. Samen met 4 collega's verzorgden hij toen de neushoorns, het antilopegebouw en nog een apart deel in het park met Europese elanden, anoa's, rendieren en muskusossen. Toen hij in Planckendael begon was er alleen op de voederronde antilopen een plaatsje vrij. Na een tijdje groeide er een band met de verschillende dieren waaronder de Indische neushoorns.

In Planckendael is men ooit begonnen met het houden van de Afrikaanse witte neushoorns. In de dierentuin van Antwerpen had men Indische neushoorns. Omdat het niet zowel in Planckendael als in Antwerpen niet lukte om met de dieren te fokken, werd besloten de dieren te verplaatsen. Zo kwamen de Indische neushoorns naar Planckendael en verhuisde de witte neushoorns naar Antwerpen. Sinds 1972 heeft Planckendael de Indische neushoorns.

Op dit moment verblijven er in het park drie neushoorns. Het zijn Zutuma, een vrouwtje van 30 jaar oud die nog uit Antwerpen is meeverhuist. Zij heeft inmiddels al vijf jongen voortgebracht, waarvan er twee helaas overleden zijn. Haar bekendste jong is wellicht Nico, de Indische neushoorman in Diergaard Blijdorp te Rotterdam. Het andere vrouwtje is Johanna, zij is een dochter van Zutuma en 19 jaar oud. Zij is nu het fokvrouwtje van de groep. Zij heeft inmiddels vier jongen voortgebracht, waarvan er twee overleden zijn. Haar laatste zoon is Zimon, hij is nu drie jaar oud en hij is inmiddels verhuist naar Dierenpark Amersfoort.

Half augustus is er een nieuwe neushoornman naar Planckendael gekomen om voor vers bloed te zorgen. Het is Gujrat, 11 jaar oud, geboren in San Diego (USA) via een dierentuin in Lissabon en een dierentuin in Frankrijk nu naar Planckendael gekomen om hier voor nageslacht te zorgen.

Op de vraag wat hij nou zo leuk aan zijn werk met de neushoorns vindt, antwoordt Rob dat hij werken met dieren in het algemeen heel leuk vindt. Met de neushoorns werken is fijn omdat de dieren zulke enorme kolossen zijn, die al gauw twee ton (vrouwetje) á twee-en-een halve ton (mannetje) wegen als ze volwassen zijn.

Rob: "Regelmatig smeren wij de dieren in met tafelolie, ze vinden dat reuzen fijn en gaan zich dan draaien en keren opdat wij overal goed zouden kunnen smeren. Dit insmeren is nodig om de huid soepel te houden en om de vliegen van de wondjes te houden, wondjes die ze ergens in het verblijf opgelopen hebben, bv. door de eksters die stukjes vel komen stelen.

De verzorgersbabbels zijn ook interessant, je praat over ze, ze komen naar je toe als je ze roept, kortom als je tegen de mensen aan het praten bent over één van de neushoorns komen de dieren bij je staan zodat ze zich goed aan de mensen kunnen laten zien".

Het mooie van Dierenpark Planckendael vindt Rob dat het een redelijk groot park is waar de dieren in ruime verblijven zitten. Er is volop natuur en het leuke vindt hij dat als mensen vragen waar hij werkt, ze het eerste moment wel een beetje jaloers zijn. Tenslotte vragen we Rob of hij nog een leuke anekdote heeft en hij begint te lachen: "Ooit was ik de neushoorns buiten in het perk eten aan het geven; het was wilgenhout dat we waren gaan snoeien. Zutuma (die toen nog een redelijke hoorn had maar waar een

stukje ontbrak) zat in het perk en kwam er dadelijk van eten.

Op hetzelfde moment kwam er een groep oudere mensen aan en stonden te kijken hoe ze aan het eten was en vroegen aan mij enkele dingen over de neushoorns. Ik begon te vertellen over het wat en hoe van ons werk en op een bepaald ogenblik vroeg een dame hoe het kwam dat er een stukje hoorn weg was. Ik vertelde waarom de mensen in het Oosten de hoorn gebruikten (potentie verhogend middelje, zever natuurlijk). De meeste mensen stonden met hun mond open te luisteren en ik zei dat ik dat stukje eruit gesneden had om er een drankje van te maken En?? vroegen er een paar tegelijk, ik antwoordde, "het hielp niet mensen het bleef bij 4x per dag!".

We nemen lachend afscheid van de sympathieke verzorger, die zich verontschuldigt dat we niet in de stallen kunnen kijken i.v.m. de veiligheidsmaatregelen rondom de MKZ-crisis die dan nog in volle gang is (april 2001). Uiteraard begrijpen we dat, maar we komen zeker nog een keertje terug!

